

مروری کوتاه بر راهبرد دولت دوازدهم برای مهار بحران‌ها

دغدغه روحانی؛ حفظ جان و نان مردم

گروه سیاسی/ نگاهی به تاریخ تحولات سیاسی بویژه در دو دهه اخیر حکایت از آن دارد که رؤسای جمهوری در سال پایانی دومین دوره کاری خود روزهای سختی را سپری کرده‌اند. زیرا ناگامی آنها در به ثمر رساندن اهداف و برنامه‌هایی که در دو انتخابات رأی اکثریت مردم را به خود اختصاص داده اگر چه اغلب ریشه در موانع ساختاری و محدود بودن اختیارات دولت و رئیس جمهوری در مواجهه با رأی و اثر دیگر نهادهای حاکمیتی داشته اما از سوی جامعه به مثابه عهد شکنی و ازسوی رقبای سیاسی به‌عنوان پاشنه آشیل و هدف حملات انتقادی قلمداد شده است.

چنین وضعیتی برای دولت دوازدهم و ریاست جمهوری حسن روحانی بنابر عواملی پیدا و پنهان نه از دوازه ماه مانده به اتمام مسئولیت

دوم ریاست جمهوری با اعتراضات دی ماه ۹۶ آغاز شد و به تناسب قطار رویدادهای واپسینی همچون خروج امریکا از برجام و تحریم‌های بی‌سابقه اعمال شده از سوی دولت

ترامپ تا آخرین آنها یعنی همه‌گیری گسترده بیماری کووید ۱۹ مشهور به کرونا روز به روز بر پیچیدگی وضعیت پیش روی دولت افزود و او دولتش را سیبل سنگین‌ترین انتقادات کرد.

در فاصله دی ماه ۹۶ تا به امروز فهرست بلند بالایی از مصایب؛ از رخ دادن حوادث غیر مترقبه‌ای همچون زلزله و سیل تا مشکلات ناشی از تصمیم‌گیری‌ها و رویدادهای ناگزیر

سیاسی و اقتصادی چنان ردیف شده که برخی ناظران حسن روحانی را به‌عنوان «بدشانس‌ترین رئیس جمهوری» معرفی می‌کنند.

بر این اساس نوشتن از اینکه دولت دوازدهم، سومین سال فعالیت خود را چگونه گذرانده، خاصه اگر نخواهیم

همچون دوستان دیروز و منتقدان امروز و مخالفان همیشگی نگاه خود را بر نیمه خالی لیوان متمرکز کنیم؛ به

مثابه نوشتن لایحه دفاعیه برای کسی است که به ده‌ها جرم کرده و ناکرده متهم است و در دادگاهی حاضر شده که قصد ندارد وضعی به دفاعیات

متهم بدهد و از حکم به اشد مجازات کوتاه بیاید.

با این حال می‌شود نوشت که دولت روحانی در این دوران با چه مشکلاتی در زمین سیاست داخلی و خارجی مواجه بوده، در مقابل

آنها چه کرده و بعد قضاوت را به مخاطب سپرد. تنها باید متذکر شد که قصد این گزارش کوتاه

تکرار ناگامی‌ها و انگشت گذاشتن بر تصمیمات نادرست و اثرات نامطلوب‌شان نیست که در مقام

انتقاد نه فقط کم گفته و شنیده نشده، حتی به وفور تحت تأثیر سویه‌های سیاسی صرف بزرگنمایی

هم شده است، چنانکه از عملکرد دولتی که در دوره اول خود فهرست موفقیت‌هایی همچون دستیابی به

توافق برجام در مذاکره با قدرت‌های بین‌المللی، کاهش تورم و تک‌رقمی کردن آن و افزایش رشد اقتصادی

تا ۱۲.۵ درصد را داشت تصویری ساختند که کوبی کمترین بهره‌ای از کارآمدی نبرده است. کاری که به

نحو ناخوایسته در همسویی با تلاش بیگانگان و تحریم‌کنندگان برای تحریف واقعیت‌ها موجود در ایران و ساختن طرح‌واره‌ای آشفته از

حال و آینده آن قرار می‌گیرد. دولت روحانی سال‌کاری ۹۹-۹۸ را با مجموعه‌ای از بحران‌های ناشی از حوادث طبیعی و غیرطبیعی آغاز

کرد و ادامه داد. ۹۸ سالی بود که از فروردین با سیل خامان برانداز در دست کم ۸ استان و خسارت بیش از

۳۵ هزار میلیارد تومان آغاز شد، با زلزله و سیل ادامه یافت و در ماه‌های پایانی خود به بیماری همه‌گیری رسید که نه فقط نفس مبتلایانش را

به شماره می‌انداخت بلکه به دلیل الزام به رعایت پروتکل‌های بهداشتی در اصناف مختلف و با به تعطیلی کشاندن ناگزیر طیف قابل توجهی از مشاغل حیات اقتصاد کشور را

به مخاطره می‌کشاند. این همه در حالی بود که بحران بزرگ‌تر یعنی

تحریم‌های اقتصادی به‌عنوان

رهاورد بدشگون روی کار آمدن دولت ترامپ طی دوسال گذشته

خود را بر همه دیگر مسائل پیش رو وراه حل‌های مواجهه با آنها تحمیل

کرده بود. بنابر این اگر تنها بخواهیم به دو بحران تحریم و کرونا بپردازیم خواهیم دید که چگونه دولت

روحانی سعی کرده است شرایط کشور را همچون بار بلوری در دست

از گرده‌ای چنین ناهموار عبور دهد؛ که اگر چه گاه در مسیر با اتخاذ برخی

تصمیم‌ها و نیز بر اثر ناهمراهی‌گاه وی به دیگر قوا و نهادهای سکنری

خورده اما از شکستن آن جلوگیری کرده است. برای این مهم دولت چند

سیاست و راهبرد اساسی را مد نظر داشته و کما بیش بی‌تخلفی بر مدار

آنها طی طریق کرده است.

جمهوری ارزیابی می‌کنند بعید به نظر می‌رسد که جریان اعتدال‌گرای پیرامون روحانی نیم نگاهی به

انتخابات آتی نداشته باشند با این حال به نظر می‌رسد مجموعه

این توصیه‌گر چه جدید به نظر روحانی با ملاحظه وضعیت حاکم

بر کشور که تاب تحمل دعوای سیاسی درون حاکمیتی مسبوق به

سابقه را ندارد از وارد شدن و دامن زدن به آنها اجتناب می‌کند و تمرکز

مردم و چرخش اقتصاد کشور در حد مقدورات گذاشته است. در این راه

البته ویژگی گفتمانی حاکم بر دولت را که فاصله گرفتن از دوسر حداکثری

د

نه تحریم و نه کرونا

سبب نشده دولت کار

خود را برای دستیابی

به اهداف توسعه‌ای

پایان یافته ببیند.

بنیان گذاشتن سنت

پنجشنبه‌های افتتاح

که به افتتاح طرح‌های

ملی اختصاص دارد

نشان می‌دهد که

دولت روحانی حتی

به بهانه رو در رویی با

بحران‌های جدی ناشی

از تحریم و کرونا قصد

بازنشستگی پیش از

موعد ندارد. خاصه

آنکه سرپا نگاه داشتن

اقتصاد ایران منهای

درآمدهای نفتی به

«جهش تولید» در سایر

صنایع و نیز در جریان

نگاه داشتن پروژه‌های

عمرانی نیازمند است.

دولت روحانی با

پنجشنبه‌های افتتاح

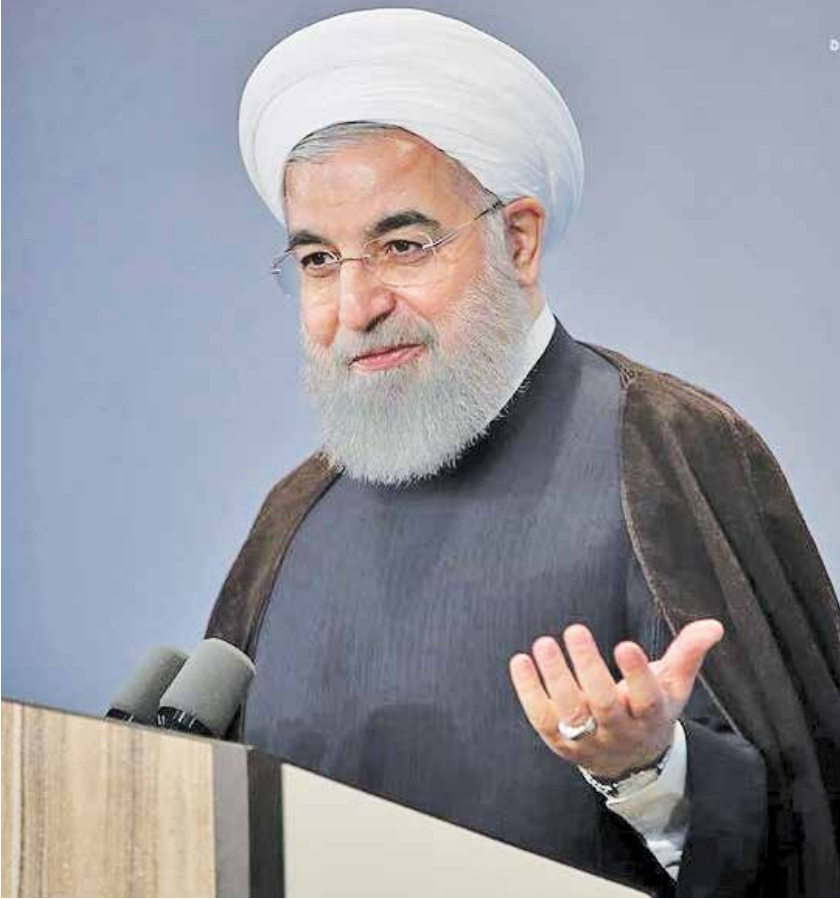
قصد دارد بر تعهد خود

نسبت به کار تا آخرین

روز و آماده کردن ایران

برای ورود به قرن جدید

تأکید کند

جناح‌های اصلاح‌طلب و اصولگرا

و تعامل با بخش میانه روتراین دو جناح است نباید بی‌تأثیر دانست.

■ استادگر بی شعار تعامل سازنده با جهان

تا آنجا که به دولت مربوط می‌شود شعار «اعتدال در سیاست داخلی» نیمه دیگری نیز داشت و آن چیزی

جز «تعامل سازنده با جهان» نبود. دولت روحانی نیمه اول حضور خود

در زمین سیاست را با بازی برد-برد و برجام تمام کرده بود. اتفاقی که

به گفته رئیس جمهوری تنها در یک وهله پیشنهاذ سررمایه‌گذاری

مجموعاً ۱۰۰میلیارد دلاری را از سوی سران دو کشور در پی داشت

و اگر همه چیز مطابق عهد برجام و بدو راز عهدشکنی امریکا پیش

می‌رفت می‌توانست در نیمه دوم، مقدورات گذاشته است. در این راه

البته ویژگی گفتمانی حاکم بر دولت را که برنامه‌ای شکست خورده

و سرخورده تبدیل کند. مسکنهای اروپایی نه چندان

وفادار به عهد، از رهگذر همین رویکرد است که همچنان برای حفظ

برجام و پیدا کردن راه حلی برای مقابله با تحریم‌ها تلاش می‌کنند.

حمایت بی‌سابقه چین و روسیه از ایران در شورای امنیت سازمان ملل

و اعلام اینکه خواست امریکا برای تعدید تحریم تسلیحاتی ایران را و تو

همراهی تحریم سازمان عمل کرد از همین قرارداد ۲۵ ساله ابزار حمله

به دولت ساخت و آن را به مصداقی از مصداقی تحریف عملکرد دولت تبدیل کرد. زیرا برخی متنفذان

داخلی دولت هم با داستان پردازی

■ سه‌شنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۷۴۲۲

تصمیم‌گیری برای مقابله با ویروسی که کشف ویژگی‌ها و حقایق مربوط

به الگوی همه‌گیری‌اش هفته‌ها و ماه‌ها زمان برده است. علاوه بر آنکه

شرایط خاص ایران ایجاب می‌کرد این ستاد ملی روی مرز باریکی بین

اقدامات ضروری برای جلوگیری از افزایش آمار مبتلایان و متوفیات و

برقرار نگه داشتن فعالیت صاحبان مشاغل حرکت کند. اگرچه

رسانه‌های مخالفان نظام بر اساس طبیعت خود و بخشی از جامعه

به دلیل نگرانی قابل درک اقدامات دولت را کافی داناسته و خواست

ناممکن توقف امور و قرنطینه کامل تا پایان همه‌گیری را بارها مطرح کردند.

راهبرد دولت اما چنانکه علی‌رببعی در پاسخ به انتقادات تشریح کرد، استراتژی «جان و نان» بوده

است یا همان حرکت بر مرز باریک حفظ سلامت مردم و محافظت

از سلامت تأمین معیشت‌شان و جلوگیری از بروز بیکاری فزاینده.

سخنگوی دولت در تشریح این استراتژی با یادآوری اینکه ۳۴ درصد

از جامعه آماری آخرین نظرسنجی ایسپا درباره تاب‌آوری اقتصادی خانواده‌ها در پاسخ به این سؤال

که اگر به‌خاطر کرونا تعطیلی شهر ادامه پیدا کند، تاچه زمانی از نظر

اقتصادی مشکلی نخواهید داشت، پاسخ داده‌اند «همین الان هم

نمی‌توانیم». تأکید کرد: سیاست‌های اتخاذ شده در ایران از جهت حفظ

سلامت و جان مردم نسبت به سیاست‌های جاری در جهان در

مجموع کاستی نداشته است اما حفظ جان و تأمین نان برای اجتناب

از مرگ و فقر کرونایی رویکرد اصلی دولت است.

■ ادامه کار در سخت‌ترین شرایط

نه تحریم و نه کرونا سبب نشده دولت کار خود را برای دستیابی به اهداف توسعه‌ای پایان یافته ببیند.

بنیان گذاشتن سنت پنجشنبه‌های افتتاح که به افتتاح طرح‌های ملی

اختصاص دارد نشان می‌دهد که دولت روحانی حتی به بهانه رود

رویی با بحران‌های جدی ناشی از تحریم و کرونا قصد بازنشستگی

پیش از موعد ندارد. خاصه آنکه سریا نگاه داشتن اقتصاد ایران منهای

درآمدهای نفتی به «جهش تولید» در سایر صنایع و نیز در جریان نگاه داشتن پروژه‌های عمرانی نیازمند است.

دولت روحانی با پنجشنبه‌های

افتتاح قصد دارد بر تعهد خود نسبت به کار تا آخرین روز و آماده

کردن ایران برای ورود به قرن جدید تأکید کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش داده است که در

قالب این پویش ۲۰۰ طرح بزرگ و منتخب (پیشران) در سراسر کشور با

اشتغال ۴۱ هزار نفر و سرمایه‌گذاری ۱۶۹ هزار میلیارد ریال در سال ۹۹

تکمیل و افتتاح خواهند شد؛ پویشی برای تداوم امید از مسیر تدبیر.

دولت حسن روحانی همچنین با هدف جذب نقدینگی سرگردان و

رونق دادن به تولید و تجارت اصل ۴۴ را درباره بخش قابل توجهی از

شرکت‌های تابعه خود آغاز کرد. خصوصی‌سازی اقتصادی که در

عرضه سهام شرکت‌های سوددهی مانند مجموعه شستا نمود پیدا کرد

و به رونق گرفتن بازار بورس ایران در ماه‌های اخیر انجامید. با این حال در

صنعت تحریف این تلاش‌ها سهمی مقابله با کرونا را فراهم آورد. از قبل

همین تصمیم‌گیری شورایی بود که تصمیم‌های مجادله برانگیزی

مانند تعطیلی اماکن مذهبی بدون کمترین بحث و حاشیه گرفته و

اجرائی شد. به‌این حال ناگفته پیدا است که

به دلیل ریاست روحانی بر این ستاد و تعدد دولتمردان حاضر در آن سهم

دولت از تصمیم‌گیری‌ها هرگز کمتر از دیگر نهادهای ارزیابی‌شود. تالی

این مسأله این است که انتقادها به تصمیم‌های این نهاد شورایی نیز

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای

مواجهه با جنگ اقتصادی تاب تحمل چنین حجتی از تنش را ندارد

و بی‌آنکه کسی بداند ناامیدی از اصلاح امور و بهبود آینده زودتر از هر

عامل خارجی می‌تواند یک ملت را به زانو در آورد. روحانی رئیس جمهوری

خوش‌شانسی نبوده است اما دولتش

بیش از هر چیز به دولت بازگردد و چه چیزی انتقاد برانگیزتر از

امیدگاری می‌شد.

زمانه دعوای سیاسی و

رقابت‌های زود هنگام انتخاباتی است که به مخرب‌ترین وجهی در

جریان‌اند. بی‌آنکه کسی خواستش باشد جامعه پشت کارهای